

VARLIKLARIN HAREKET ÖZELLİKLERİ

Bir varlığın başka bir varlığa göre yer değiştirmesine HAREKET denir. Çevremizde hareketli ve hareketsiz bir çok varlık vardır.

Canlı varlıkların ortak özelliklerinden biri de hareket etmesidir.

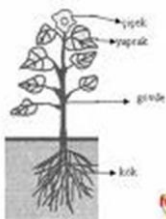
- İnsanlar kendiliğinden çok çeşitli hareketler yapabilir. Koşma, yürüme, atlama, yüzme, insanların yaptığı değişik hareketlerdir.
- Hayvanlar da insanlarda olduğu gibi kendiliğinden hareket edebilir.. Zıplama, yürüme, koşma, yüzme, uçma, sürüne gibi hareketler hayvanların yaptığı hareketlerdir.
- Bitkiler de ise hayvan ve insanlarda görünen yer değiştirme(bir yerden başka bir yere gitme) yoktur. Bitkilerin hareketi YÖNELME hareketi şeklindedir. Kökleriyle su ve besin bulmak için toprağa; yaprak ve çiçekleriyle de güneş ışığını almak için güneşe yönelirler.

Çevremizdeki cansız varlıkların, canlılar gibi kendi başlarına hareket edebilme özellikleri yoktur. Cansız varlıklar dışarıdan bir etki olmadığı sürece hareket edemezler. Rüzgâr, su, insanlar, hayvanlar... cansızları hareket ettirecek etkilerendir.

Dışarıdan etki görmeyen cansız varlıklar hareketsiz bir şekilde oldukları yerde kalırlar.

BITKİLERDE HAREKET:

- Yaprakları ile güneş ışığına
- Kökleriyle topraktaki suya yönelir.
- Bitkilerde yer değiştirme hareketi görülmez.

HAREKET TÜRLERİ

Canlı ve cansız varlıkların hareket türleri birbirinden farklı olabilir. Beş farklı hareket türü vardır.

- 1) HIZLANMA
- 2) YAVAŞLAMA
- 3) DÖNME
- 4) YÖN DEĞİŞTİRME
- 5) SALLANMA

HIZLANMA HAREKETİ

Duran bir cismin harekete geçmesi veya hareket halindeki bir cismin hızının artması HIZLANMA hareketidir.

Örneğin; araçların gaza basması, tehlike anında koşmaya başlamamız, harekete geçen uçak, yukarıdan düşen cisimler hızlanma hareketi yaparlar.

Günlük hayatımızda ihtiyacımız olduğu durumlarda hızlanma hareketi yaparız.

YAVAŞLAMA HAREKETİ

Hareketli bir varlığın hızının azalması veya durması YAVAŞLAMA HAREKETİdir.

Uçağın piste inmesi, kırmızı ışığa yaklaşan araçların hızını azaltarak durması, limana yaklaşan gemi, perona yaklaşan tren, yolcu almak için otobüsün durağa yaklaşması... yavaşlama hareketine örnektir.

Günlük hayatta hızlanma hareketi işimizi kolaylaştırıp hızlandırır. Yavaşlama hareketi de bazı yerlerde işimizi kolaylaştırırken bazı durumlarda da zorlaştırır. (yokuş yukarı çıkmak...)

DÖNME HAREKETİ

Bir hareketin sürekli aynı yörüngede dönüp aynı noktadan geçmesi sonucu gerçekleştirdiği harekettir.

Lunaparktaki dönme dolaplar, dünya'mızın hem kendi hem de Güneş'in etrafında dönmesi, Ay'ın Dünya etrafında dönmesi rüzgâr güllerinin hareketi, atlı karıncanın hareketi, topacın ve tekerleklerin dönme hareketine örnektir. Bizler de istersek kendi etrafımızda dönme hareketi yapabiliriz.

SALLANMA HAREKETİ

Herhangi bir varlığın iki nokta arasında, ileri-geri veya sağa-sola gidip gelerek yaptığı harekete SALLANMA HAREKETİ denir.

Salıncağın veya hamağın hareketi, saat tokmağının ve kayığın denizdeki hareketi tahterevallinin hareketi sallanma hareketine örnektir.

YÖN DEĞİŞTİRME HAREKETİ

Bir hareketlinin izlediği hareket doğrultusunu veya yönünü değiştirerek başka bir yönde hareket etmesine YÖN DEĞİŞTİRME denir.

Yön değiştirme günlük hayatta en çok yaptığımız hareket türlerinden biridir.

Okuldan eve giderken tekrar okula geri dönmemiz, düz yolda giderken önümüze çıkan kavşaktan sağa, sola dönmemiz, futbolcunun kendisine atılan topu kaleye atması, evin içinde odadan odaya geçmemiz hep birer yön değiştirme hareketidir. Virajı dönen bir aracın hareketi de yine yön değiştirme hareketine örnektir.

Bir hareketli hiçbir zaman aynı yöne gitmek zorunda değildir. Kendi isteği ile veya dışarıdan bir etki olduğunda (isteği dışında) hareket yönünü değiştirir.

